

VICTOR DE LILLE, EEN KORTE BIOGRAFIE

“Het is een aardigaard, belust op nieuwigheden, overal als eerste bij, en die van aanpakken weet. Een kwiek ventje waar leven en beweging in stak. Hij had de reputatie dat hij babbelde en zijn vrouw werkte. De laatste keer dat ik op 't Kasteeltje bij hem was, slofte de oude man door de hoving van het park, met dezelfde te grote schoenen, het wit ondervest, de zwarte jas en strooien hoed, meumelend in zichzelf...”

Stijn Streuvels

“De Lille is mij voorgekomen als een zoo wat aardig man, meer dan een gewone drukker, die weet dat hij meer is, te geerne van zichzelf spreekt en zichzelf beboft. Dit zijn zijne fouten, en wie heeft er gene? Maar van den anderen kant heeft hij mij de indruk gegeven van een eerlijk man, een door en door eerlijk man, die wat meer beoogt dan ‘zaken’, die een ideaal heeft en dat ideaal betracht...”

Professor Emiel Vliebergh

Of de geboorte van Victor De Lille op 2 november 1863 het gezin van Carolus en Maria Theresia Vanden Bossche als een blijde gebeurtenis werd ervaren weten we niet, maar we hebben er alle redenen toe om er sterk aan te twijfelen. Voor het echtpaar, dat een armoedig bestaan leidde, betekende deze achtste geboorte ongetwijfeld een zorg meer. Hoewel Victor de Lille later getuigt: *“Ik ben op geen kasteel geboren, verre vandaar: het was het kleinste huisje van 't kleinste straatje mijner geboorteplaats. Maar door de glazen dakpan zag ik twee torens”* (de kerktoren en de toren van 't Kasteeltje), mogen we niet vergeten dat dit eigenlijk getuigenissen zijn van echte armoede. Slechts enkelingen konden uit die doffe ellende ontsnappen. Victor De Lille was er één van.

Het overlijden van vader De Lille – Victor was nauwelijks zes jaar oud – was een slag te meer voor het gezin. Moeder De Lille wist slechts met de grootste moeite de uurwerkzaak in stand te houden. Toch mocht Victor tot zijn veertiende schoollopen, omdat hij de jongste was. Hij kende zelfs het grote geluk te mogen verder studeren aan het Sint-Vicentiuscollege te Eeklo. De bijna dagelijkse voettocht naar Eeklo bracht hem in contact met de nog ongerepte natuur en geen dag ging voorbij zonder dat hij niet iets had gezien dat zijn nieuwsgierigheid opwekte. Na zijn studies oefende hij een tijdlang het beroep van ondermeester uit in de school van Donk en op 7 september 1887 werd hij tot gemeenteontvanger van Maldegem verkozen. Veel van zijn tijdgenoten zouden dit als een uniek hoogtepunt in hun carrière hebben beschouwd en zouden op hun lauweren zijn gaan rusten, echter niet Victor De Lille!

Nog geen jaar na zijn aanstelling, op 29 juli 1888, verscheen het eerste nummer van "'t Getrouwe Maldeghem". Voor Victor De Lille was het een levensdroom die in vervulling ging. Het weekblad doorstond met succes de eerste moeilijke jaren. De eerste bloeiperiode begon echter pas na zijn huwelijk met de uit Kanegem afkomstige Octavie De Zutter. Deze dichtertlijk aangelegde vrouw was een harde werkster, die haar man met raad en daad bijstond. Haar aandeel in het succes van "'t Getrouwe" was zeker niet gering. Het was moeder De Zutter die bij het werkvolk in de drukkerij stond, die contracten afsloot en bestellingen uitvoerde, die onderhandelde met schrijvers, die facturen betaalde. Zonder Octavie had Victor het nooit zover kunnen schoppen, zij was zijn schutsengel. Hun huwelijk werd gezegend met: Antoon (°1895), Jozef (°1896), Leo (°1897), Arnold (°1898, +1899), Gabriël (°1899), Eugeen (°1901), Albert (°1902, +19 02), Maria (°1906), Honorina (°1910).

Victor De Lille liet het echter niet alleen bij "'t Getrouwe". In 1895 gaf hij de "Nieuwe Vlaamsche Illustratie" uit, een luxueus kijkblad dat enkel beeldinformatie verschaft. Twee jaar later begon de Duimpjesuitgave te lopen, het literair curiosum bij uitstek in Vlaanderen en in 1910 rolden niet minder dan drie nieuwe bladen van de pers: "Onze Kop", een "*weekblad voor de Vlaamsche Hoogeschool en dus ook voor de herleving van Vlaanderen*", een regionale editie van "'t Getrouwe" onder de titel "Het land van Rode" en het "Kristen Vlaamsche Volk", een sterk flamingantisch getint weekblad.

Naast deze "drukke" activiteiten hield De Lille zich ook bezig met de "lichtdrukprintkunst" en werd hij zo de eerste Maldegemse fotograaf. Hij bezat als één van de eerste een telefoon en toerde als eerste met een auto rond in Maldegem. In 1903 bouwde hij de Duimpjesvilla rechtover het station. Een jaar later kocht hij 't Kasteeltje in de Noordstraat. Van 1903 tot 1905 werd er in de Duimpjesvilla gedrukt. Vanaf 1905 werd de nieuwe drukkerij achter 't Kasteeltje in gebruik genomen. In 1909 werd in de tuin van 't Kasteeltje een velodroom gebouwd. De omloop van de piste bedroeg 250 m.

Aan deze bijna feuilletoneske successtory kwam abrupt een einde door het uitbreken van de eerste wereldoorlog. De drukkerij werd gedeeltelijk ontmanteld en naar Nederland overgebracht. Bovendien werd Victor De Lille in de vroege morgen van 15 december 1914 door de Duitsers gevangen genomen omwille van zijn "stoute taal". Tot mei 1916 verbleef hij in Holzminden. Dankzij een uitwisseling kwam hij uiteindelijk in Zwitserland terecht. Daar studeerde hij aan de universiteit van Genève en was er zelfs een tijdje gelegenheidsdocent in de "dagbladschrijfkunst". Op 2 december 1918 kwam hij vrij.

Na de oorlog trachtte hij de meeste van zijn activiteiten te hervatten. Het opnieuw uitgeven van "'t Getrouwe Maldeghem" was zijn hoofddoel. Veel van de andere uitgaven konden echter om diverse redenen niet meer verschijnen en ook de Duimpjesuitgave bloedde stilletjes dood. Victor De Lille was er echter de man niet naar om bij de pakken te blijven neerzitten: net zoals hij zich voor de oorlog had vastgebeten in de zaak van de Maldegemse kerktoren, zo beet hij zich nu vast in de zaak van Beernem (1927-1929). Week na week vergastte De Lille zijn lezers op vaak ellenlange artikels met steeds maar nieuwe "feiten". De oplage van "'t Getrouwe" steeg pijlsnel en bereikte het fantastische cijfer van 40 000 – en misschien zelfs meer – exemplaren.

Als kroon op het werk, en dankzij deze zaak van Beernem, werd Victor De Lille in 1929 tot volksvertegenwoordiger gekozen. Het was wat we zijn laatste "stunt" zouden willen noemen.

In 1932 volgde zijn zoon Jozef hem op als volksvertegenwoordiger en ook de redactie van "'t Getrouwe" liet hij over aan zijn zonen. Zijn laatste jaren sleet hij samen met zijn trouwe echtgenote in 't

Kasteeltje, omringd door herinneringen, genietend van vriendenbezoek en stilaan meer en meer gelijkend aan een aartsvaderlijke figuur. In augustus 1938 genoot hij nog met volle teugen van de viering van het vijftigjarige bestaan van "zijn" Getrouwe.

Enkele maanden nadat zijn echtgenote was overleden verliet ook Victor De Lille, op zaterdag 15 juni 1940, deze wereld. Ongetwijfeld is het waar wat toen in "'t Getrouwe" verscheen: "*Ons lijkt het vast te staan dat vader De Lille, en als uitgever, en als schrijver, verdienen verzamelde die hem recht geven op den dank van Vlaanderen*". Een merkwaardig Maldegemnaar was niet meer.